

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
I PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z GEOGRAFII**

Wykaz aktów prawnych i dokumentów

- Opracowany w oparciu o Rozporządzenie MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie szczególnych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373) i Statut Szkoły
- Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie
- Program wychowawczy szkoły

Opracowała
mgr Hanna Turzyńska

I. Cele edukacyjne

1. Zdobyć i rozszerzyć wiedzę potrzebną do zrozumienia istoty zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali małych i dużych regionów.
2. Zdobyć umiejętności geograficznych niezbędnych do wykorzystania w praktyce opanowanej wiedzy geograficznej.
3. Przygotowanie do świadomego podejmowania decyzji, uwzględniających zachowanie ciągłości funkcji przyrody i równowagi w środowisku, jak też potrzeby człowieka /rozwój zrównoważony/.
4. Wykształcenie umiejętności interpretowania zjawisk i procesów społeczno-ekonomicznych i politycznych na tle uwarunkowań przyrodniczych, historycznych i kulturowych w różnych skalach przestrzennych.
5. Wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności umożliwiające zdanie matury i dostanie się na studia wyższe.

II. Ocenie podlega

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych.
3. Umiejętność czytania i interpretacji map występujących w różnych pomocach naukowych /atlasach, podręcznikach, czasopismach itp./.
4. Celowe wykorzystywanie roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, rysunków, przekrojów, fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku.
5. Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń /środowisko, mapa, rocznik statystyczny/.
6. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

III. Cele oceniania

- a. Wdrażanie do systematycznej pracy i samooceny.
- b. Określenie stopnia opanowania wiedzy teoretycznej i praktycznej.
- c. Wspieranie szkolnej kariery uczniów i ich motywowanie.
- d. Oddziaływanie na uczniów najzdolniejszych, ale także słabych oraz przeciętnych, których w szkole jest najwięcej.
- e. Dostarczanie rodzicom i uczniom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie oraz indywidualnych potrzebach.

- f. Dostarczenie nauczycielom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.

IV. Ogólne kryteria oceny

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- uzyskuje wysokie wyniki na sprawdzianach oraz podczas odpowiedzi ustnej,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych,

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,

- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wykonywanie prostych obliczeń geograficznych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

IV. Zasady poprawiania ocen przez uczniów

- 1) Jeżeli uczeń otrzyma ze sprawdzianu ocenę niedostateczną lub inną, lecz niesatysfakcjonującą go, to możliwość **ewentualnej poprawy uzgadnia** z nauczycielem przedmiotu.
- 2) Uczeń może poprawiać również oceny niedostateczne otrzymane z tytułu stosowania pozostałych sposobów sprawdzania osiągnięć, po uzgodnieniu z nauczycielem.
- 3) Uczeń, który nie poprawił oceny w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, traci prawo do jej poprawiania.

Oceny wyrażone procentowo na stopnie szkolne

- 100% ocena celująca
- 85-99% - ocena bardzo dobra
- 70-84% - ocena dobra
- 55 -69% ocena dostateczna
- 40-54% - ocena dopuszczająca
- poniżej 40% ocena niedostateczna

W ocenianiu śródrocznym dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”.

V. Formy aktywności

1. Formy aktywności - odpowiedź ustna:

- a/ częstotliwość w semestrze - 1 raz
- b/ zakres - 3 ostatnie tematy
- c/ zasada przeprowadzania - bez zapowiedzi
- d/ kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:
 - poprawność użytej terminologii,
 - poprawność merytoryczną,
- e/ poprawiania otrzymanych ocen nie przewiduje się.

2. Forma aktywności - kartkówka:

- a/ czas trwania - 10-20 minut,
- b/ częstotliwość w semestrze - według uznania nauczyciela,
- c/ zakres - do trzech ostatnich tematów,
- d/ zasady przeprowadzania - bez zapowiedzi,

- e/ kryteria oceny - poprawność odpowiedzi,
- f / poprawiania otrzymanych ocen nie przewiduje się.

3. Forma aktywności - test, sprawdzian:

- a/ czas trwania - do 45 minut,
- b/ częstotliwość w semestrze - 2-3,
- c/ zakres - przerabiany dział,
- d/ zasady przeprowadzenia - zapowiedź co najmniej 1 tydz. przed terminem pisania,
- e/ kryteria oceny - poprawność odpowiedzi, metoda rozwiązania, poprawność użytej terminologii
- f/ uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej w terminie ustalonym przez nauczyciela.

4. Forma aktywności - orientacja na mapie /odpowiedź przy mapie konturowej lub innej / kartkówka z mapy konturowej:

- a/ częstotliwość w semestrze - co najmniej 1 raz w roku,
- b/ zakres - klasa I, II .III - mapa fizyczna i polityczna świata, mapa fizyczna i administracyjna Polski
- c/ zasady przeprowadzania - zapowiedź co najmniej 1 tydz. przed terminem pisania,
- d/ kryteria oceny - poprawność wskazania lub nazwania obiektu,
- e/ wymagana jest poprawa oceny niedostatecznej.

Znakami „+” i „-” nauczyciel może w prowadzonej przez siebie dokumentacji oceniać stopień przygotowania ucznia do zajęć, krótkie wypowiedzi ustne, pracę na lekcji, z których wystawia ocenę za aktywność

VI. Warunki i sposób przekazania rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) i podlegają wpisaniu do dokumentów szkolnych.
2. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.
3. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów), sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).

4. Rodzice (opiekunowie prawni) są informowani o osiągnięciach edukacyjnych ucznia poprzez:
 - wpis w dzienniku elektronicznym
 - kontakty indywidualne osobiste i telefoniczne
 - wywiadówki
 - wgląd w efekty pracy ucznia (zapis oceny w zeszycie, ocena na pracy pisemnej).
5. Termin informowania uczniów i rodziców o przewidywanych ocenach końcoworocznych zapisane są w Statucie Szkoły.

VII. Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych

1. Na 2 tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zobowiązany jest do ustnego poinformowania ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych. Oceny te odnotowuje w dzienniku lekcyjnym z opisem kolumny „ocena przewidywana”.
2. O przewidywanej rocznej ocenie niedostatecznej uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) informowani są najpóźniej na 2 tygodnie przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej.
3. Ustalona przez nauczyciela roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna, z zastrzeżeniem § 59ust.1 Statutu Szkoły.
4. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku:
 - sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny,
 - sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń wnioskujący o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli ocena przewidywana nie satysfakcjonuje go,
 - egzaminu klasyfikacyjnego,
 - egzaminu poprawkowego.
5. Uczeń promowany warunkowo zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy i umiejętności objętych nauczaniem w sposób ustalony z nauczycielem uczącym danych zajęć edukacyjnych.
6. Szczegółowe warunki i tryb przystępowania do sprawdzianów, egzaminu klasyfikacyjnego i egzaminu poprawkowego określa Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie.

VIII. Zasady i kryteria oceniania obowiązujące na sprawdzianach wiadomości i umiejętności, egzaminie klasyfikacyjnym oraz egzaminie poprawkowym przeprowadzanych w celu ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej

1) Zdający otrzymuje zakres materiału obowiązujący na sprawdzian, egzamin klasyfikacyjny, egzamin poprawkowy obejmujący wymagania edukacyjne zdanego poziomu edukacyjnego.

2) Egzamin z zajęć geografii ma formę:

o pisemną-(45 min.),

o ustną-(20 min. na przygotowanie i 20 min. na odpowiedź).

3) Stopnie i punktacja:

o 100% -celujący

o 90–99% –bardzo dobry

o 75–89% –dobry

o 60–74% –dostateczny

o 40–59% –dopuszczający

o 0-39% –niedostateczny

PSO podlega ewaluacji.